

MEMÒRIA

OFICINA VERDA CURS 2007-2008

RESUM

Com en cursos anteriors l'Oficina Verda ha desenvolupat les seues actuacions emmarcades en quatre blocs, l'aplicació d'un Sistema de Gestió Ambiental a la Universitat validable, la formació transversal en medi ambient de la comunitat universitària a través de les Jornades de Compromís Universitari amb el Medi Ambient, el curs d'iniciació a l'ornitologia i el seminari d'ambientalització curricular així com el projecte del campus com a ecosistema, actuació com a oficina assessora, divulgadora i de informació en medi ambient, i per últim, com representant en tasques ambientals de la universitat.

1. APLICACIÓ SISTEMA DE GESTIÓ AMBIENTAL
2. JORNADES DE FORMACIÓ REGULARS: VIII COMPROMIS UNIVERSITARI AMB EL MEDI AMBIENT.
3. OFICINA ASSESSORA, DIVULGADORA I DE INFORMACIÓ EN MEDI AMBIENT.
4. ACTIVITATS DE REPRESENTACIÓ DE LA UNIVERSITAT EN FIRES, CONGRESOS I JORNADES RELACIONADES AMB EL MEDI AMBIENT.
5. SEMINARI SOBRE AMBIENTALITZACIÓ CURRICULAR.
- 6., PROJECTE CAMPUS FORESTAL.
7. PROJECTE OBSERVATORI AMBIENTAL DE LA UJI.
8. PROJECTE: EL CAMPUS COM A ECOSISTEMA.
9. CONCURS DE FOTOGRAFIA.
10. ALTRES COL.LABORACIONS.

1. APLICACIÓ SISTEMA DE GESTIÓ AMBIENTAL

Des de Setembre de 2003 la incorporació d'un tècnic en medi ambient a l'Oficina de Prevenció i Gestió Mediambiental ha facilitat tot el procés de documentació del sistema que es desenvolupa en col·laboració entre les dues oficines. En aquest curs els departaments que van iniciar les fases anteriors han continuat el procés de planificació que s'ha completat per a tots i han assolit la certificació ISO 14001 amb el codi GA-2005/0170 que aquest any s'ha renovat després del primer cicle de 3 anys.

Dpt. Enginyeria y Ciències de la Computació
Dpt. de Llenguatges y Sistemes Informàtics
Dpt. de Matemàtiques.

Dret Públic.
Dret Privat.
Economia.
Administració d'Empreses i Marketing.
Finances i Comptabilitat.
U.P. de Dret del Treball i Seguretat Social i Eclesiàstic de l'Estat.

Estudis anglesos.
Filologia i cultures europees.
Educació.
Història, geografia i art.
Filosofia i sociologia.
Traducció i Comunicació.
Psicologia evolutiva, educativa, social i metodologia.
Traducció i comunicació.

A més a més han desenvolupat el procés els departaments de les àrees d'enginyeria de l'Escola de Tecnologia i Ciències Experimentals que havent passat l'auditoria externa en abril de 2008, cal esperar estiguen certificats per al mes de setembre.

2. X JORNADES DE FORMACIÓ REGULARS: COMPROMÍS UNIVERSITARI AMB EL MEDI AMBIENT.

Com els anys anteriors al COMPROMÍS UNIVERSITARI AMB EL MEDI AMBIENT es consideren tres parts i diferents activitats que es relacionen a continuació.

A. MEDI NATURAL.

Especies invasores, 14 NOVEMBRE 2007

- 16 Presentació de les Jornades, informe i repartiment de la documentació.
- 16'30 Invertebrats aquàtics invasors: el cas de l'Artemia, Prof. Francisco Amat, Institut d'Aqüicultura Torre La Sal, IATS-CSIC.
- 17'30 Pausa Cafè
- 18 Especies vegetals invasores, Dr. Simón Fos, Servei de Biodiversitat, Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge.
- 19 Taula Rodona amb els ponents i el professor i reconegut conservacionista D. Ramón Saborit. Participarà també de D. Pedro Gozalbo de l'Agrupació de Damnificats per l'Incendi d'Agost 2007 a l'Alcalatén.

B. GESTIÓ AMBIENTAL-SOSTENIBILITAT

Gestió dels fems urbans: plans zonal, 12 MARÇ 2008

- 16 Presentació de les Jornades, informe i repartiment de la documentació.
- 16'30 Presentació Informe Seguiment Aus 2007 al Campus Riu Sec, Dr. Joan Castany, Ornitòleg.
- 17'15 Els plans zonals per a la gestió de RSU, Emili Gombau, Conselleria de Medi Ambient, Generalitat Valenciana.
- 18 Pausa Cafè.
- 18'30 La gestió de RSU: alternatives de tractament, D. Fernando Albarrán, Enginyer, Director Planta RECIPLASA.
- 19'15 Taula Rodona: amb els ponents i el professor Dr. Antonio Gallardo, Codirector del IV Màster de Medi Ambient de la Universitat Jaume I.

14 MARÇ 2007

Visita a les instal·lacions ambientals de la Universitat Jaume I.

C. MATERIALS I PROCESSOS

Nanotecnologia i medi ambient, 7 MAIG 2008

- 16 Presentació de les Jornades, informe i repartiment de la documentació.

16'30 Dispositius fotovoltaics nanoestructurats, Dr. Joan Bisquert, Departament de Física, Universitat Jaume I.

17'30 Pausa Caf .

18 Nanomaterials com a oportunitat ambiental, Dra. María José López Tendero, coordinadora de nanomaterials d'AIDICO.

19 Taula Rodona: nanotecnologia i medi ambient, amb els ponents i un representant dels grups conservacionistes de la Comunitat Valenciana.

3. OFCINA ASSESSORA, DIVULGADORA I DE INFORMACIÓ EN MEDI AMBIENT.

En aquest sentit l'Oficina assessora, indica centres de documentació i contesta quan pot les qüestions relacionades amb el medi ambient. Recordem els números del curs passat:

Temes de Consulta durant el curs 2006-2007:

Toxicitat de substàncies	3
Informació sobre adreces de institucions i experts	7
Petic� de bibliografia ambiental	12
Consultes sobre sistemes de gestió ambiental.	3
Col.laboracions amb mitjans de comunicació.	8

Procedència de les consultes:

Institucions i ajuntaments	6
Comunitat UJI	17
Altra comunitat universitaria.	4
Particulars	6

4. ACTIVITATS DE REPRESENTACIÓ DE LA UNIVERSITAT EN FIRES, CONGRESOS I JORNADES RELACIONADES AMB EL MEDI AMBIENT.

L'Oficina Verda participa en:

1. Representació de la Universitat en el Consell Assessor i de Participació en Medi Ambient CAPMA de la Comunitat Valenciana i a la Junta Rectora de Columbrets.

2. Representació de la Universitat en el Consell Forestal de la Comunitat Valenciana.

3. Xarxa de voluntariat en medi ambient de les universitats espanyoles.

4. Participació en la elaboració de l'Estratègia Valenciana d'Educació Ambiental per al desenvolupament sostenible (EVEADS) per la Generaliatat Valenciana

La Comiss  interuniversitaria sobre medi ambient de la xarxa Lluís Vives.

Lamentablement ha estat dissolta..

5. SEMINARI SOBRE AMBIENTALITZACIÓ CURRICULAR.

Dins del procés global d'ambientalització curricular inclòs en el procés d'implementació del sistema ambiental de la UJI s'ha desenvolupat la quarta part del projecte d'ambientalització curricular amb les següents característiques:

OBJECTIUS

Encetar el procés d'ambientalització curricular en la Universitat Jaume I a través d'un projecte pilot que pugui permetre la seua generalització al curs 2007-08 en els departaments que estan dins del procés de certificació ISO14001.

PRODUCTES

Produir documentació, metodologia i sistemes adients per a generar els processos d'ambientalització curricular en els departaments de la Universitat Jaume I.

RESULTATS

Obtindre experiències i sistemes vehiculars adaptats a la Universitat Jaume I per desenvolupar d'una manera eficient i realista un procés d'ambientalització curricular dins del SGA adaptat a norma ISO14001.

Aquest projecte s'ha cofinanciat amb una petició a l'USE d'un projecte educatiu en el que participen 12 professors de la Universitat membres del seminari projecte OG073-25).

En aquest curs s'ha acabat de desenvolupar la fase IV:

FASE IV: Elaboració de resultats.

- Elaboració de resultats i avaluació del procés y dels resultats.
- Seminari d'avaluació i discussió conjunta.
- Generació d'una guia d'ambientalització per a utilitzar als departaments per aplicar aspectes d'ambientalització curricular en el marc de la norma ISO 14001 en base als resultats i documentació generada.

La guia generada s'ha enviat via mail a tota la comunitat universitària i està penjada a la web de l'Oficina Verda i s'ha publicat en mitjans de comunicació com es el cas de la pàgina al periòdic Mediterraneo que es presenta a continuació.

La Universitat Jaume I concede una gran importància a la preservació de nostre entorn. La Oficina Verda se creà com a projecte mediambiental de la UIJ dins d'un compromís declarat en la Junta de Govern de 1996.

La educación transversal en el medio ambiente, todo un reto

► La adopción de buenas prácticas ambientales en la docencia es necesaria en un mundo de crisis ambiental grave

► La UIJ, a través de la Oficina Verda, ha editado una Guía de Ambientalización Curricular destinada a todos los docentes

La educación en medio ambiente no precisa necesariamente de una nueva signatura en los centros docentes. Este tipo de valores no se aprenden en un libro, sino que se viven y se internalizan como un modo de conducta, según sostiene el responsable de la Oficina Verda de la Universitat Jaume I, Guillermo Morón.

La adopción de buenas prácticas ambientales, tanto en el ámbito de los valores personales, como en las competencias profesionales, "son necesarias en un entorno de crisis ambiental grave como en el que estamos inmersos si no las cambiamos", añade.

De este modo, la educación medioambiental implica todas las asignaturas y todas las actividades académicas y es por eso por lo que se habla de ambientalización curricular.

En la Universitat Jaume I, el Servicio de Promoción de Ambientalización Curricular, dirigido por Morón, ha elaborado una Guía de Ambientalización Curricular con unas ideas que pueden ser aplicadas por un docente en cualquier nivel educativo y que, por supuesto, se ha introducido en el ámbito de la UIJ. "La ambientalización curricular es, por lo tanto, un proceso de implicación y consideración de las variables ambientales en la formación y continuación de las competencias profesionales de los estudiantes", señala Morón.

Es un proceso abierto y selectivo voluntariamente por los docentes, se trata, precisa de una implicación emocional, aunque también es necesaria una implicación intelectual.

Dentro del ámbito educativo se genera presión en la vida de las generaciones futuras. Estamos en un período de crisis ambiental.

PEQUEÑOS GESTOS

Este proceso es transversal y no está necesariamente asociado a un modelo de plan de estudio, se puede realizar en cualquier práctica docente y en cualquier momento docente.

No es más necesariamente de añadir contenidos en el hacer más clases, se trata de hacer cambios en los procedimientos docentes que ya están previstos.

Los cambios no implican necesariamente modificaciones drásticas. "Más que una reestructuración, la ambientalización es un referente de creación de actitudes, acciones y formaciones en el proceso de enseñanza", indica.

En definitiva, el mundo educativo tiene una gran responsabilidad en el medio ambiente, la educación en la sostenibilidad de los ciudadanos y profesionales, se especializa en la adaptación de los valores del desarrollo sostenible.

Es un reto para los docentes, independientemente de la metodología, proyecto educativo o pedagógico. Es necesario que todos desarrollen esta tarea educativa que internalice la necesidad de preservar los ecosistemas tal y como los conocemos en la actualidad. "Buscamos en qué se presente la posibilidad de vivir las generaciones futuras", concluye Morón.

EJEMPLO PRÁCTICO

Los ejercicios ambientalizantes

Este es un ejemplo de un ejercicio de ambientalización. Se trata de los habituales en los procesos de enseñanza:

"Juan tiene que comprar patatas, en la tienda hay rojas y blancas, las rojas a 50 céntimos y las blancas a 60 céntimos el kilo. Calculad cuánto le costará hacer una compra de 32 kilos de patatas blancas y 56 kilos de patatas rojas".

Al ambientalizar el problema este puede quedar de la siguiente manera:

"Juan tiene que comprar patatas, en la tienda hay patatas de agricultura tradicional y de agricultura ecológica que no utiliza pesticidas. Las tradicionales están a 50 céntimos el kilo y las ecológicas a 60 céntimos el kilo. Calculad cuánto costará hacer una compra de 32 kilos de patatas tradicionales y 56 de patatas sin pesticidas". Este es el camino que debe seguirse para relacionar el medio ambiente con la docencia. El proceso de ambientalización se desarrollará en asignaturas neutras respecto de la temática ambiental.

6. PROJECTE CAMPUS FORESTAL.

S'han continuat les gestions per al desenvolupament del projecte de campus forestal de la UIJ o espai forestal acotat on amb les limitacions legals i d'altre tipus que es pugueren conveniar amb parts terceres, la universitat disposarà d'un indret on desenvolupar accions directes de conservació i millora forestal, sensibilització ambiental social en general i acadèmica en particular, així com docents i de recerca.

7. PROJECTE OBSERVATORI AMBIENTAL DE LA UIJ.

A LA web de l'Oficina Verda (<http://www.uji.es/serveis/ofiverda/observa/>) es pot consultar el resultat del Observatori Ambiental de la UIJ amb diferents ítems de seguiment mensual i trimestral:

- Paraules clau: on a mode de flaix de premsa es donen notícies ambientals al voltant de la Universitat Jaume I.
- Legislació sobre medi ambient del mes.
- seguimehnt de les concessions hidrològiques del mes en la província de castelló.
- anàlisis de l'evolució de la contaminació atmosfèrica en la província de Castelló.

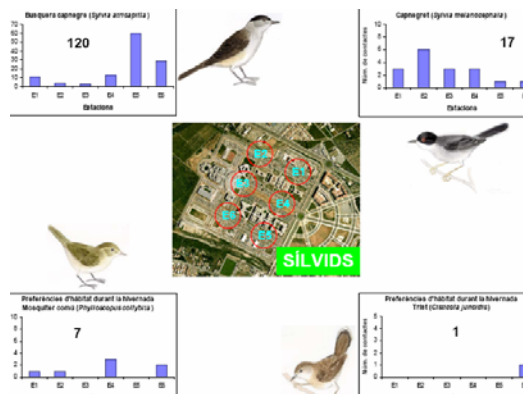
8. PROJECTE: EL CAMPUS COM A ECOSISTEMA.

Emmarcat en un projecte d'apropar al coneixement del substrat natural del campus, s'enceta en tres fases:

1) Visita Verda: presentació i actualització d'itineraris botànics i de jardineria en la mateixa web en col·laboració amb el servei de normalització lingüística (<http://www.uji.es/serveis/ofiverda/visita/>).

2) Seguiment de les aus al campus: pretén estudiar i analitzar les possibilitats de millora de la població ornitològica associada al campus en interacció amb els vegetals. Baix la coordinació del Dr. Joan castany del Grup d'Ornitologia AU, s'ha finalitzat i els resultats estàn en la web de l'Oficina (<http://www.uji.es/bin/serveis/ofiverda/segaus>).

3) Anàlisi i seguiment dels insectes del campus. S'ha desenvolupat el projecte per a la caracterització de l'entomofauna present al Campus de la Universitat Jaume I, caldria realitzar amb freqüència mensual, diversos tipus de mostratge, amb finalitats diferents:

- Trampes de gravetat, per a recol·lectar la fauna present a les cobertes vegetals, que es desplaça caminant, que es col·locarien en diversos llocs del campus durant un període d'una setmana cada mes.

- Trampes cromàtiques apegaloses, per a recol·lectar formes alades d'insectes que es desplacen volant. Aquestes trampes també es col·locarien en diversos llocs del campus durant un període d'una setmana cada mes
- Recollida directa de mostres, per a formes poc actives, lligades al substrat d'alimentació. Caldria fer una "batuda" d'un dia una vegada al mes, i la recollida es faria tant amb mànegua entomològica com directament de mostres vegetals afectades.

9. CONCURS DE FOTOGRAFIA.

S'ha convocat el I. CONCURS DE FOTOGRAFIA ECOCAMPUS amb els següents trets generals:

Participants.

Poden participar tots els membres de la Comunitat Universitària de la Universitat Jaume que ho siguen en el moment de presentar les imatges. Una persona només pot participar amb un màxim de 3 fotografies.

Termini de recepció.

Les imatges es poden enviar fins al 23 de novembre de 2008 a les 24 hores.

Premis.

1r premi: 300 euros.

2n premi: 200 euros.

3r premi 100 euros.

10. COL.LABORACIONS.

L'Oficina Verda col.labora amb altres organismes de la universitat en actuacions apart de la Oficina de prevenció i Gestió Mediambiental per motius obvis:

a) Jornades reforestació.

El Racó de la Solidaritat organitza jornades de voluntariat ambiental de reforestació a la Serrà d'Espadà amb la col.laboració de l'Oficina Verda.

b) Jornada sobre canvi climàtic.

Organitzada per l'Ajuntament de Benicàssim en novembre de 2007.

c) Jornada sobre canvi climàtic.

Organitzada per Racó de la Solidaritat en octubre 2007.

Castelló Juny 2008.

G. Monrós.

Director de l'Oficina Verda